

PUUMARKKINATYÖRYHMÄN KOKOUS 1/2015

Aika: Keskiviikko 14.1.2015 klo 8.00–10.00

Paikka: Maa- ja metsätalousministeriö, Hallituskatu 3, kokoushuone Niskavuori

Osallistujat:

Tiina Ryttilä MMM (puheenjohtaja), Juha Ojala, MMM/LVO, Marja Kokkonen MMM/LVO, Sixten Sunabacka TEM, Mika Kuismanen VM, Tomi Salo Metsäteollisuus ry, Juha Hakkarainen MTK, Simo Jaakkola Koneyrittäjien liitto, Riitta Hänninen Luke, Juha Mäntylä Metsä-Group, Esa Ojala Stora-Enso Oyj, Esa Retva UPM-Kymmene Oyj, Kai Merivuori Suomen Sahat, Marko Mäki-Hakola MTK, Rauno Numminen Etämetsäomistajien liitto ry, Matti Mäkelä, MMM/LVO (sihteeri)

1. Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen muistion hyväksyminen, Tiina Ryttilä

Puheenjohtaja Tiina Ryttilä avasi kokouksen ja toivotti kaikki osallistujat tervetulleiksi. Hän totesi avauksessaan, että ministeri Petteri Orpo osallistuu parhaillaan talousneuvoston kokoukseen eikä tämän vuoksi pääse osallistumaan puumarkkinatyöryhmän kokoukseen. Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin (liite 1).

Puheenjohtaja totesi ajankohtaistarkastuksessaan, että päättynyt vuosi oli kiireinen sekä metsä- että teollisuuspolitiikan osalta ja että puukauppa kävi hyvin. Hän totesi, että Luonnonvarakeskus aloitti toimintansa vuoden vaihteessa ja että uudistuksen tavoitteena on, että taloudellisesta tilanteesta huolimatta tutkimus voi nyt entistä paremmin palvella elinkeinojen ja asiakkaita tarpeita. Puheenjohtaja totesi myös, että Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio on nyt osakeyhtiömuodossa valtioneuvoston kanslian omistajaohjauksessa ja OTSO:n yhtiöittämisen valmisteluja jatketaan siten, että se aloittaa yhtiömuodossa vuoden 2016 alussa. Hän lisäsi, että esitys Suomen metsäkeskuksen uudeksi johtokunnaksi on nyt valtioneuvostossa. Kestävän metsätalouden rahoituslainsäädännöstä puheenjohtaja totesi, että esitys on esinotiointiprosessissa ja kokonaisuus pyritään saamaan kesällä voimaan. Lopuksi puheenjohtaja totesi, että metsäalan toimijoiden yhteistyönä laadittu Kansallinen metsästrategia 2025 on tarkoitus viedä valtioneuvostoon helmikuun alussa ja strategian avulla saadaan enemmän ryhtiä metsäalan edistämiseen.

2. Markkinakatsaus, Puumarkkinoiden osapuolet

Tomi Salo kävi läpi katsauksessa muun muassa kumulatiivisten puukauppavolyymien kehitystä viime vuodelta. Salo totesi, että erityisesti alkuvuosi oli erittäin vahva, mutta lokakuussa kumulatiivinen määrä laski vuoden 2013 määrien alle. Lisäksi Salo totesi, että vuonna 2014 tuonti-puuta tuotiin huomattavasti edellistä vuotta vähemmän.

Salto totesi, että viime vuodesta talvileimikoita jäi korjaamatta, joka on vaikuttanut loppu- ja alkuvuoden puukauppaan. Salto totesi, että puumarkkinat ja puumarkkinoiden markkinatasapaino toimivat hyvin nykyisen kysynnän tasolla, mutta kymmenen miljoonan kuutiometrin, eli noin

20 % lisäys puun käyttöön edellyttää tarjonnan rakenteiden vahvistamista. Salo totesi, että koska lisäys tulisi hankkia pääasiallisesti yksityismetsistä, pelkästään aktiivisten ja yritysmäisten metsänomistajien avulla tätä positiivista haastetta ei ratkaista. Salo korosti, että haaste tulee ottaa vastaan riittävällä vakavuudella ja että toimenpiteissä tarvitaan rohkeutta.

Marko Mäki-Hakola totesi puheenvuorossaan, että viime vuonna puukauppa kävi hyvin, mutta alkusyksystä alkaen ylitarjontaa on ollut kaikista puutavaralajeista ja tämän vuoksi puumarkkinoiden tilanne on metsänomistajien näkökulmasta synkempi kuin vähään aikaan. Hän korosti, että metsänomistajat olisivat valmiita aktiivisempaan puukauppaan. Mäki-Hakola korosti kannustavan veropolitiikan tarvetta sekä tieinfrastruktuuriin ja osaamiseen kohdistuvien panostuksien kasvattamista puun kysynnän noustessa.

Juha Hakkarainen totesi, että 2010-luvun alusta lähtien puumarkkinat ovat toimineet paremmin kuin koskaan aikaisemmin puukauppaa tilastoitaessa. Hän kuitenkin totesi, että markkinatalouden hengessä tehtäviä rakenteellisia uudistuksia tarvitaan kysynnän kasvaessa. Hakkarainen nosti esille metsälain ja metsänhoitoyhdistyslain muutokset hyvinä esimerkkeinä markkinatalouden ehdoin toteutettuina uudistuksina ja totesi, että jos puuntuotannosta tehdään politiikka-toimilla ainoa hyväksyttävä metsänomistuksen tavoite, toimenpiteet kääntyvät metsäalaa vastaan. Rauno Numminen totesi puolestaan puumarkkinoista, että kaikki hänen leimikot on mennyt kaupaksi. Hän muun muassa kertoi uusien lämpölaitosten vaikutuksista paikallisiin puumarkkinoihin ja totesi, että kestävän metsätalouden rahoituslain uudistus huolestuttaa etenkin Pohjois-Suomen uudistamisen osalta.

Kai Merivuori totesi, että vuosi 2014 oli sahatteluudelle kokonaisuudessaan hyvä ja että puukauppa oli aktiivista. Nykyhetkestä Merivuori totesi, että kuusen varastot ovat korkealla tasolla. Hän muun muassa totesi, että Ruotsin kruunun heikentymisen ja esimerkiksi myrskyjen vuoksi kasvaneen puun tarjonnan myötä ruotsalaisten markkinaosuudet ovat kasvaneet. Merivuori korosti, että metsäalan uudet investoinnit ovat kaikkien edun mukaista ja että avainkysymys on, miten puumarkkinoille saadaan lisää puuta. Energiapolitiikasta hän totesi, että tukijärjestelmää ei tule monimutkaistaa.

Simo Jaakkola totesi, että hakkuumäärät olivat korkeat, mutta paikoitellen keväällä ja syksyllä toteutetut tuotantorajoitukset näkyivät koneyrityksien toiminnassa sekä tilastoissa. Jaakkola totesi, että uusien investointien myötä puun liikkeelle saaminen on olennainen asia ja muistutti, että metsäalalla on jo tehty useita rakenteellisia uudistuksia. Sixten Sunabacka muistutti, että julkisuudessa olevien suunnitelmien lisäksi on olemassa myös muita investointisuunnitelmia, jotka toteutuessaan lisääisivät puun käyttöä suoraan tai välillisesti. Hän totesi, että biotalouden kehitys alkaa jo näkyä uusina tuotteina.

Juha Ojala totesi, että puumarkkinoiden perusrakenteet ovat nykyisessä tilanteessa kunnossa ja että puumarkkinatyöryhmä on osaltaan edistänyt tätä. Keskustelussa todettiin, että jatkossa puumarkkinatyöryhmän tulisi keskittyä erityisesti miten puumarkkinoiden tasapainoinen tila voidaan säilyttää myös tulevaisuudessa ja miten hakkuukertymää voidaan kasvattaa Kansallisen metsästrategian tavoitteen mukaisesti. Ojala myös totesi, että Kestävän metsätalouden rahoituslain eduskuntakäsittelyn yhteydessä hyväksyttiin lausuma, jossa edellytettiin erillistä deminimis tuen valmistelua Pohjois-Suomen vajaatuottoisten ja vajaapuustoisten metsien uudistamiselle. Lisäksi hän totesi, että helmikuun lopulla maa- ja metsätalousministeriö järjestää seminaarin, jossa tarkastellaan metsälainsäädäntöön tehtyjen uudistusten vaikutuksia.

3. Tilannekatsaus, Metsähakkeella tuotetun sähkön tukijärjestelmä, Päivi Janka/ Anja Liukko TEM

Anja Liukko esitteli uusiutuvan energian EU-linjauksia ja lainsäädäntöön esitettyjä muutoksia (liite 2). Hän esitteli tarkemmin lausuntokierroksella ollutta esitystä metsähakkeen tuotantotuen uudistuksesta sekä lausuntokierroksella annettujen lausuntojen näkemyksiä. Liukko totesi, että lausuntokierroksella tuli esille, että sidosryhmät ymmärtävät hyvin EU:n valtiontukiin liittyvän sääntelyyn liittyvät haasteet. Hän kuitenkin korosti, että TEM:llä on useita eri syitä tukijärjestelmän viemiseksi uudelleen notifiotavaksi, vaikka metsähakkeen rajausta ei oltaisikaan toteuttamassa. Lisäksi Liukko korosti, että on tärkeää varmistaa, että uusiutuvan energian tukijärjestelmän notifiointi ei vaikeuta kestävän metsätalouden rahoituslain vastaavaa prosessia. Liukko totesi, että TEM on vakuuttunut, että komissio hyväksyy uusiutuvan energian tukijärjestelmän myös uusien valtiontuen suuntaviivojen perusteella.

Liukko totesi esityksen jatkovalmisteluista, että vaikka lähes kaikki lausuntojen antaja, ml. maa- ja metsätalousministeriö, suhtautuivat esitykseen kriittisesti, valmistelua jatketaan työ- ja elinkeinoministeriössä ellei ministeri Vapaavuori linjaa muuta. Todettiin, että kompromissia aiheesta on vaikea muodostaa ja että lopullisen kannan asiaan tekee valtioneuvosto ja eduskunta.

Keskustelun alussa puheenjohtaja totesi, että ratkaisuja aiheeseen toivotaan nopeasti. Sixten Sunabacka totesi, että Pöyry toteuttaa parhaillaan vaikutusten arviointia esityksestä. Tomi Salo muun muassa totesi, että asiassa on tekeillä merkittävä teollisuuspoliittinen linjaus puun energiakäytön ja puuta jalostavan teollisuuden välillä. Lisäksi hän totesi, että puumarkkinatyöryhmän tehtävänä on luoda rakentava ilmapiiri puumarkkinoille niiden toiminnan turvaamiseksi ja että tavoitteen toteutuminen edellyttää tasapuolisuutta.

4. Tiedoksi, Maa- ja metsätalousministeriön selvityshanke, Biotalousinvestointien raaka-ainehuollon varmistaminen

Juha Ojala totesi, että hankehaun kautta selvityshankeeseen tuli kaksi hyvää hakemusta, joista valittiin toteuttajaksi Pöyry. Todettiin, että kyseinen hakemus vastasi kokonaisvaltaisemmin ja täsmällisemmin maa- ja metsätalousministeriön tietotarpeita.

Keskustelussa todettiin, että kilpailuoikeudellinen osaja tulee olla mukana selvityshankkeen ohjausryhmässä.

5. Muut asiat

Juha Hakkarainen totesi ajankohtaisena aiheena, että osittain metsänhoitoyhdistyksistä annetun lain muutoksen johdosta metsänomistajien liittojen toiminta lopetettiin ja liittojen asiantuntijat muodostavat nyt maakunnallisen verkoston MTK:n metsälinjalle. Hän myös totesi, että metsänhoitoyhdistykset ovat nyt yhtä lukuun ottamatta MTK:n jäseniä. Hän lisäsi, että metsänhoitoyhdistyksillä on yleisesti positiiviset näkemykset jatkosta ja että esimerkiksi puumarkkinoiden kehittäminen korostuu yhdistysten toiminnassa. Marko Mäki-Hakola korosti muutoksen suuruutta ja totesi, että muutokseen on valmistauduttu vuosia.

Tomi Salo totesi ajankohtaisena asiana, että MTK, Metsäteollisuus ry ja Suomen Sahat perustivat loppuvuodesta Kestävän Metsätalouden Yhdistys ry:n, joka toimii jatkossa alueellisten PEFC-ryhmäsertifikaattien haltijana Suomessa. Hän kiitti osapuolia ja totesi, että yhteistyöllä varmistetaan, että suomalaiset metsät ovat jatkossakin kattavasti sertifioitu.

6. Seuraava kokous

Todettiin, että seuraava kokous pidetään huhtikuussa. Tarkempi aika ilmoitetaan myöhemmin.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Tiina Rytilä kiitti osallistujia ja päätti kokouksen kello 10.00.